

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin ósmoklasisty
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma arkusza:</i>	OPOP-100-2406, OPOP-400-2406, OPOP-500-2406, OPOP-600-2406, OPOP-K00-2406
<i>Termin egzaminu:</i>	10 czerwca 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	21 czerwca 2024 r.

Uwagi:

- Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.
- Błąd rzeczowy dotyczący lektur obowiązkowych skutkuje przyznaniem 0 punktów.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> .

Zasady oceniania:

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...]. Lektura obowiązkowa: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> .

Zasady oceniania:

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. Lektura obowiązkowa: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...]. Lektura obowiązkowa: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 7) charakteryzuje i ocenia bohaterów. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Lektura obowiązkowa: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> .

5.1. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Słowa Petroniusza oznaczają, że za panowania Nerona ludzie byli całkowicie zależni od kaprysów władcy. Jeżeli cieszyli się łaską Nerona, żyli wygodnie. Jeśli łaskę utracili, spotykała ich kara.

5.2. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Losy Petroniusza są potwierdzeniem tych słów. Neron postanowił ukarać Petroniusza, którego wcześniej uważał za swojego przyjaciela, ponieważ uznał, że nie jest mu już potrzebny. Postanowił skazać go na śmierć.

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 9) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie. Lektura obowiązkowa: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – wpisanie 4 liter we właściwej kolejności.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

CDBA

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami

2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].	społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]. Lektury obowiązkowe.
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – podanie tytułu i bohatera lektury obowiązkowej, poprawne uzasadnienie zilustrowane sytuacją z lektury.

1 pkt – podanie tytułu i bohatera lektury obowiązkowej oraz poprawne uzasadnienie bez przywołania sytuacji z lektury ALBO podanie bohatera lektury obowiązkowej oraz poprawne uzasadnienie zilustrowane sytuacją z lektury.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwagi.

- *W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie tytuł lektury, nie wskaże bohatera, ale uzasadnienie pozwala go zidentyfikować, otrzymuje maksymalnie 1 punkt.*
- *W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie tytuł lektury i bohatera, ale błędnie uzasadni swój wybór, otrzymuje 0 punktów.*
- *W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie tytuł lektury i bohatera, ale nie uzasadni swojego wyboru, otrzymuje 0 punktów.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tytuł utworu: *Mały Książę*

Bohater: *Mały Książę*

Uzasadnienie: *Lis udzielił Małemu Księciu rad dotyczących budowania relacji. Dzięki temu chłopiec zrozumiał, że jego róża jest wyjątkowa i postanowił do niej wrócić.*

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

BC

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 7) [...] w wyrazie pochodnym wskazuje [...] formant [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie:

BD

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 11) interpretuje dzieła sztuki [...]. Lektura obowiązkowa: Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> .

Zasady oceniania

2 pkt – wskazanie dwóch elementów graficznych i wyjaśnienie ich sensu w kontekście lektury.

1 pkt – wskazanie jednego elementu graficznego i wyjaśnienie jego sensu w kontekście lektury.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

- Element graficzny 1.: *Neron z lirą*

Wyjaśnienie: *Neron był niespełnionym artystą. Zmuszał poddanych do słuchania gry na lirze i recytacji poematów w jego wykonaniu.*

- Element graficzny 2.: *byk na arenie*

Wyjaśnienie: *Do rogów byka przywiązana była Ligia, którą potem uwolnił Ursus. Pokonał on byka i ocalił życie swojej pani.*

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) określa temat i główną myśl tekstu.
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 3) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym [...], streszcza [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zachowanie właściwego poziomu uogólnienia.

1 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zaburzony poziom uogólnienia.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.

Uczeń otrzymuje 0 punktów, jeśli jego wypowiedź w całości składa się z fragmentów przepisanych z tekstu „Czy filozofia może być sposobem na życie?”.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tematem tekstu Michała Hellera jest *refleksja na temat roli filozofii w naszym życiu*. Autor rozpoczyna od *wyliczenia warunków, które należy spełnić, aby filozofia stała się dla nas sposobem na życie*. Następnie zauważa, że *niezbędna jest medytacja oraz lektura książek* i dochodzi do wniosku, że *takie postępowanie może być pomocne w odnalezieniu właściwej drogi życiowej*.

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje; 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt

Moim zdaniem w tekście Hellera jest potwierdzenie tej myśli. Heller pisze, że filozofia wymaga nieustannego rozmyślania i czytania, a to sprawia, że stajemy się mądrzejsi, a filozofia to przecież umiłowanie mądrości.

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej.	2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt

- *Każdemu filozofowi zaproponowałabym utwór pt. „Mały Książę”. Jest to książka, która zmusza czytelnika do zastanowienia się nad sobą i swoim postępowaniem. Może być więc źródłem filozoficznych rozważań.*
- *Zaproponowałabym filozofowi „Fraszki”. To zbiór utworów przedstawiających różne sytuacje życiowe i przemyślenia autora. Ich lektura może być punktem wyjścia do filozoficznej refleksji.*

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka [...].	1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 10) rozpoznaje w tekście zdania [...] złożone ([...] podrzędnie) [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 19. (0–3)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 4. Kształcenie umiejętności poprawnego pisania zgodnego z zasadami pisowni polskiej.	4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń: 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym; 7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] ogłoszenie [...].

Zasady oceniania

Treść i forma:

2 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto ogłasza? komu ogłasza? co ogłasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?
1 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO komu ogłasza? ORAZ/ALBO co ogłasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?
0 pkt	treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO komu ogłasza? ORAZ/ALBO co ogłasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Uwagi.

- *Jeżeli uczeń uwzględni 5 elementów ogłoszenia, a podaje tylko jeden argument, w kryterium „Treść i forma” otrzymuje 1 punkt.*
- *Kategorie „Treść i forma” oraz „Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna” oceniamy rozłącznie.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

Koleżanki i Koledzy! 15 czerwca 2024 roku odbędzie się spotkanie ze znanym filozofem. Początek o godzinie 14.00. Widzimy się w szkolnej bibliotece. Dla uczestników wydarzenia przewidziano warsztaty filozoficzne. Nasz gość będzie też podpisywał swoją najnowszą książkę.

Czekamy na Was!

Przewodnicząca Szkolnego Koła Filozoficznego

ZASADY OCENIANIA WYPRACOWAŃ

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Praca nie na temat”.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 punktów.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
5. Funkcjonalność wykorzystania w wypracowaniu utworu literackiego nie oznacza konieczności omówienia przez zdającego wszystkich elementów fabuły, sensów utworu istotnych (z punktu widzenia egzaminatora) ze względu na zagadnienie sformułowane w temacie. Należy jednak pamiętać, że samo przywołanie imienia bohatera literackiego nie jest funkcjonalnym wykorzystaniem utworu.
6. Za utwór literacki w wypracowaniu nie uznaje się: powieści obrazkowej, mangi, scenariusza filmowego, gry komputerowej.
7. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Realizacja tematu wypowiedzi, Elementy twórcze / Elementy retoryczne* oraz *Kompetencje literackie i kulturowe*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
8. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła,

w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.

9. W ocenie wypowiedzi uczniów, którym przyznano dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty* w danym roku szkolnym, stosuje się szczegółowe zasady oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego uwzględniające specyficzne trudności w uczeniu się.
10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Uwaga. Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.

Zadanie 20. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Innym utworem literackim może być także lektura obowiązkowa.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **200 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.
- Pisz czytelnie.
- Pamiętaj, że zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera.

WYPRACOWANIE O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM

Temat 1.

Napisz rozprawkę, w której uzasadnisz, że warto dążyć do porozumienia między ludźmi. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Uwagi.

- *Argumentowanie nie polega na streszczaniu utworów.*
- *Argumentacja musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być inna lektura obowiązkowa).*

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].</p> <p>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].</p> <p>3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].</p>	<p>1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:</p> <p>15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;</p> <p>18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...];</p> <p>20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...].</p> <p>Zna lektury obowiązkowe.</p>
<p>II. Kształcenie językowe.</p> <p>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.</p>	<p>3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:</p> <p>2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;</p> <p>4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...].</p> <p>4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:</p> <p>1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;</p> <p>7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].</p>
<p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p>1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.</p> <p>4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania [...].</p>	<p>1. Elementy retoryki. Uczeń:</p> <p>1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;</p> <p>2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...];</p> <p>3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych);</p> <p>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki [...];</p> <p>5) odróżnia przykład od argumentu;</p> <p>6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego;</p>

	<p>7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.</p> <p>2. Mówienie i pisanie. Uczeń:</p> <p>1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] rozprawka [...].</p>
--	--

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.

3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Poprawność rzeczowa.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu

- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszycy środków językowych
  - czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.
- W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 4 błędy językowe	5–7 błędów językowych	8–10 błędów językowych	11–13 błędów językowych	14 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 6 błędów językowych, egzaminator przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 9 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	10 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 pkt	Nie więcej niż 11 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	12 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

WYPRACOWANIE O CHARAKTERZE TWÓRCZYM

Temat 2.

Wyobraź sobie, że jeden z bohaterów literackich z lektury obowiązkowej przeniósł się do Twojego świata. Napisz opowiadanie o Waszej wspólnej przygodzie, podczas której bohater literacki pomógł Ci rozwiązać jakiś problem. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Uwagi.

- *W opowiadaniu uwzględnione są następujące elementy: wspólna przygoda z bohaterem lektury obowiązkowej, potwierdzenie, że bohater pomógł narratorowi rozwiązać jakiś problem.*
- *Opowiadanie ma charakter twórczy, nie może być streszczeniem wybranej lektury obowiązkowej.*

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...]. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].	1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: 15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; 18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...]; 20) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]. Zna lektury obowiązkowe.

<p>II. Kształcenie językowe.</p> <p>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.</p>	<p>3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:</p> <p>2) rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;</p> <p>4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...].</p> <p>4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:</p> <p>1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;</p> <p>7) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].</p>
<p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p>1. Rozwijanie umiejętności wyrażania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych, dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.</p>	<p>1. Elementy retoryki. Uczeń:</p> <p>2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...];</p> <p>3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych).</p> <p>2. Mówienie i pisanie. Uczeń:</p> <p>1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] opowiadanie [...].</p>

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. • Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Narracja częściowo funkcjonalna. • Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. • Prosta fabuła.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Poprawność środków				
	Nie więcej niż 4 błędy językowe	5–7 błędów językowych	8–10 błędów językowych	11–13 błędów językowych	14 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. 	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt

Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt
--	-------	-------	-------	-------	-------

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 6 błędów językowych, egzaminator przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

2 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
1 pkt	4–6 błędów ortograficznych.
0 pkt	7 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 9 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	10 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

1 pkt	Nie więcej niż 11 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	12 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

KRYTERIA OCENY PRAC UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- błędy w zapisie wyrazów z **u – ó, ż – rz, h – ch**
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania.

W ocenie poprawności ortograficznej w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się egzaminator nie będzie uwzględniał innych niż wymienione w punkcie 1. błędów w zapisie (tzn. nie będzie liczył ich jako błędy ortograficzne), w tym:

- **dodawania, opuszczania, przestawiania liter, sylab lub całych wyrazów**
- **mylenia liter**
  - ✓ o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
  - ✓ dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - ✓ odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź*)
  - ✓ różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
- **ominięcia drobnych elementów graficznych, w tym**
  - ✓ oznaczania miękkości nad literami
  - ✓ kropek (*dż, ż, i, j*)
  - ✓ „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- **błędów dotyczących podziału wyrazu**
- **błędów dotyczących dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
- **błędów wynikających ze schematycznego stosowania zasad ortografii**, np. *startóje* **bo** *startować*
- **mylenia przedrostków z przyimkami** (*pode szły*)
- **błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami** (*wklasie*, *zachwilę*, *na pewno*)
- **niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich** (*stonice* zamiast *słońce*, *rosinie* zamiast *rośnie*).